

GROEIBOEK ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS SAMENWERKEN MET EXTERNE PARTNERS

Heb je of krijg je een anderstalige nieuwkomer¹ op school? Dan wil je dat die zich welkom voelt en voldoende taalvaardig wordt om mee te draaien in de klas en op school.

In de andere hoofdstukken van dit 'Groeiboek anderstalige nieuwkomers' lees je wat dat allemaal met zich meebrengt en hoe je een gepaste aanpak uitwerkt in je klas.

Je staat er niet alleen voor. In de eerste plaats zijn er je collega's en directie om je helpen.

Heb je op toch extra informatie, ondersteuning of hulpverlening nodig voor An, haar familie of de school? Dan kun je een beroep doen op heel wat externe partners².

In dit hoofdstuk vind je een overzicht van (Brusselse) partners die je wellicht kunnen helpen.

1. IK MAAK ME ZORGEN OM HET FUNCTIONEREN VAN AN. WAAR KAN IK TERECHT?

Ondanks je aandacht voor het socio-emotioneel functioneren en de taalvaardigheid van An, heb je het gevoel dat An zich niet goed ontwikkelt. Wat kun je doen?

In eerste instantie kun je beroep doen op het **Centrum voor Leerlingenbegeleiding**. Het CLB kan je helpen met specifieke zorgvragen rond An. Indien nodig verwijzen zij ook door naar andere instanties zoals:

- **CAW:** Het Centrum Algemeen Welzijnswerk helpt mensen met al hun vragen en moeilijkheden die te maken hebben met welzijn: een moeilijke relatie, persoonlijke moeilijkheden, financiële, administratieve, juridische of materiële problemen.
- **CGG:** Het Centrum voor Geestelijke Gezondheidszorg Brussel en bestaat uit 4 deelwerkingen verspreid over het Brussels Hoofdstedelijk Gewest. Elke deelwerking beschikt over een multidisciplinair team samengesteld uit psychiaters, psychologen en maatschappelijk werkers. Kinderen, jongeren, volwassenen en ouderen kunnen in het CGG terecht voor een uitgebreide waaier aan hulpvragen en/of problemen.
- **Solentra:** Solentra staat voor solidariteit en trauma en is een onderdeel van de psychiatrische afdeling van het UZ Brussel. Solentra geeft diagnostische en therapeutische ondersteuning aan vluchtelingen of migrantenkinderen en hun familie.
- **PIM:** Bij het expertisecentrum Partners in Meertaligheid ligt de nadruk op meertalig opvoeden en de ondersteuning van meertalige gezinnen. Meertalig opvoeden vraagt een goede samenwerking van diverse partners: ouders, gemeenschappen, leerkrachten en waar nodig ondersteuners en hulpverleners. Het expertisecentrum PIM van Foyer ondersteunt deze samenwerking en de versterking van de verschillende stakeholders.

---

¹ Om niet altijd 'de anderstalige nieuwkomer', 'het kind' of 'de leerling' te moeten schrijven, gebruiken we de voornaam An om 'de anderstalige nieuwkomer' te benoemen. We gebruiken ook de vrouwelijke vormen van de voornaamwoorden om naar 'An' te verwijzen.

² De contactgegevens van deze partners vind je aan het einde van dit hoofdstuk in alfabetische volgorde.

2. WAAR VIND IK EEN TOLK?

Voor sommige gesprekken met ouders biedt een tolk een meerwaarde. Sociaal tolken en vertalers zetten een boodschap zo getrouw en volledig mogelijk om naar een andere taal.

Voor telefonische gesprekken kunnen scholen gratis beroep doen op de **Vlaamse tolkentelefoon**. Deze maakt deel uit van het Agentschap Integratie en Inburgering.

Voor een tolk ter plaatse kun je terecht bij het sociaal vertaalbureau **Brussel Onthaal**. Deze dienst is betalend.

3. WAAR KUNNEN DE OUDERS VAN AN TERECHT OM DE NIEUWE MAATSCHAPPIJ BETER TE LEREN KENNEN?

Het **Brussels onthaalbureau voor nieuwkomers (Bon)** van het Agentschap Integratie en Inburgering onthaalt mensen van buitenlandse origine. Nieuwkomers, maar ook andere Brusselaars met een migratieachtergrond, kunnen in bepaalde gevallen bij Bon terecht voor een gratis inburgeringsprogramma in 18 contacttalen. Het programma bestaat uit lessen Nederlands en maatschappelijke oriëntatie, individuele trajectbegeleiding en doorverwijzing naar werk, studies en vrije tijd.

Bon biedt ook een inburgeringstraject voor minderjarige nieuwkomers tussen 15 en 19 jaar aan en werkt hiervoor samen met verschillende partners om anderstalige minderjarigen onder meer socio-culturele activiteiten voor te stellen.

<https://bon.be/nl/masir-avenir-2018>

Je kunt Bon uitnodigen om hun aanbod aan medewerkers van de school of aan de ouders voor te stellen.

<https://www.integratie-inburgering.be/wat-doen-we/inburgering>

4. HOE KAN AN OOK BUITEN DE SCHOOL(M)UREN HET NEDERLANDS OEFENEN?

De **Talentboost** is een talig speelplein en biedt een intensief taalaanbod voor anderstalige nieuwkomers van 6 tot 12 jaar. De lenteschool gaat door tijdens de paasvakantie, de zomerschool tijdens de volledige maand juli. De kinderen leren er al spelend Nederlands met nadruk op mondelinge vaardigheden en spreekdurf. Een creatief en gemotiveerd animatorenteam werkt hiervoor een uitdagend activiteitenaanbod uit dat aansluit bij de leefwereld en de talenten van de kinderen. Zo kunnen de kinderen met het nodige zelfvertrouwen starten in het nieuwe schooljaar. Tegelijk wordt ook hun integratie in de stad en in de samenleving versterkt.

Brede Scholen zijn samenwerkingsverbanden tussen scholen én organisaties die inzetten op maximale ontwikkelingskansen voor kinderen en jongeren. Veel Brede Scholen zetten in op een kwalitatief vrijetijdsaanbod op en buiten de school, ook voor kinderen die moeilijker doorstromen naar het vrijetijdsaanbod. De contactgegevens van de 29 erkende Brede Scholen vind je op <https://www.vgc.be/aanbod/leren/brede-school>

De **Vlaamse Gemeenschapscommissie (VGC)** geeft elk jaar brochures uit over het Brussels sport- en vrijetijdsaanbod. Deze brochures kun je bij de VGC aanvragen. Ook online kun je het Brussels sport- en vrijetijdsaanbod voor kinderen en jongeren verkennen.

Deze twee websites bundelen veel sport- en vrijetijdsactiviteiten:

- <http://www.sportinbrussel.be/>
- www.brusselbazaar.be

5. DE OUDERS VAN AN WILLEN NEDERLANDS LEREN. WAAR KAN DAT?

Huis van het Nederlands Brussel informeert bezoekers en verwijst hen door naar de meest geschikte les NT2. Daarnaast heeft het Huis van het Nederlands Brussel specifiek ook twee andere opdrachten die te maken hebben met de meertaligheid van de stad: taalpromotie en taalbeleid.

- Taalpromotie betekent Brusselaars stimuleren en drempels verlagen om Nederlands te leren, te oefenen of te gebruiken. Nederlands leren is één ding, maar de taal ook effectief gebruiken is nog iets anders. Van deelname aan socio-culturele activiteiten tot het volgen van Nederlandstalige media: kansen om Nederlands te oefenen bestaan overal.
- Het Huis van het Nederlands begeleidt Brusselse bedrijven en diensten bij het uitwerken van hun taalbeleid. Je kunt bij hen terecht voor vorming en advies m.b.t. duidelijke taal, infosessies op school voor ouders over waar en hoe je in Brussel Nederlands kan leren en oefenen, conversatietafels Nederlands voor ouders en lessen Nederlands voor ouders.

Ligo Brusselleer is één van de 13 centra voor basiseducatie in Vlaanderen. Hun missie is volwassenen met een lage scholing de kans geven elementaire competenties te verwerven die nodig zijn voor het functioneren in de samenleving, op het werk en in verdere opleiding en vorming. De lessen zijn zowel gericht op maatschappelijke participatie als op individuele ontplooiing.

Hiernaast biedt Brusselleer ook een scholenproject aan. In samenwerking met de school wil Brusselleer zo de competenties (vaardigheden, kennis, attitudes) van laaggeletterde ouders versterken om de schoolloopbaan van hun kinderen zo goed mogelijk te ondersteunen door de zelfredzaamheid van de ouders binnen de school te versterken en door onderwijsondersteunend gedrag te ontwikkelen.

6. WAAR KAN IK TERECHT MET JURIDISCHE VRAGEN VAN OUDERS?

Voor veel ouders is de school een vertrouwde plek. De kans bestaat dan ook dat ouders met hun vragen bij jou komen. Deze vragen kunnen ook over hun asielprocedure gaan. Vragen waar je waarschijnlijk geen antwoord op weet.

Het **Agentschap Integratie en Inburgering** biedt juridische dienstverlening. Je kunt informatie vinden op de website van het Agentschap Integratie en Inburgering en je kunt via telefoon of via mail advies vragen aan de Dienst vreemdelingenrecht en internationaal familierecht van het Agentschap Integratie en Inburgering. De dienst geeft informatie, advies, vorming en begeleiding over vreemdelingen- en internationaal familierecht aan het werkveld.

Ouders kunnen terecht bij het **CAW Brussel** voor vragen rond sociaal-juridische begeleiding (naast algemene welzijnsvragen). Dit kan via het algemene gratis telefoonnummer en op 6 locaties in Brussel: Anderlecht, Brussel Centrum, Etterbeek, Molenbeek, Jette en Sint-Gillis.

In het CAW is gespecialiseerde juridische kennis en begeleiding rond vreemdelingenrecht en migratie aanwezig.

7. WAAR VIND IK MEER INFO EN VORMING OVER ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS?

Het **Onderwijscentrum Brussel** is een deskundige en professionele partner voor de vorming en ondersteuning van schoolteams binnen het Nederlandstalig onderwijs in Brussel. De werking richt zich op taal en meertaligheid, ouder- en buurtbetrokkenheid, omgaan met diversiteit en armoede, Brede School en breed leren, spel en spelen.

Het Onderwijscentrum Brussel geeft vorming en organiseert intervisie voor leerkrachten die met An werken. Bovendien vind je heel wat zinvol lesmateriaal voor en achtergrondinformatie over An in de Onderwijsbibliotheek.

Het **Centrum voor Taal en Onderwijs (CTO)** is een Vlaams expertisecentrum voor taalonderwijs, verbonden aan de KL Leuven. Het biedt ondersteuning rond diverse aspecten (o.a. taalvaardigheidsonderwijs Nederlands, omgaan met meertaligheid in het onderwijs, NT2-onderwijs aan anderstaligen, taalbeleid, taal in de niet-taalvakken, taakgericht taalonderwijs, evaluatie van taalontwikkeling).

De drie pijlers van het centrum zijn:

- onderzoek naar verschillende aspecten van taalgebruik in een meertalige context
- ontwikkeling van lesmethoden en taalbeleidsinstrumenten
- nascholing

Het **Steunpunt Diversiteit & Leren (SDL)**, verbonden aan de Universiteit Gent, biedt een wetenschappelijk onderbouwde ondersteuning met betrekking tot het thema 'omgaan met diversiteit'. SDL biedt het onderwijs, maar ook andere sectoren, ondersteuning om de talenten van iedereen, ongeacht hun identiteit en achtergrond, maximaal te helpen ontplooiën en op die manier gelijke leeransen te scheppen. Het SDL biedt die ondersteuning aan in de vorm van visieontwikkeling, onderzoek, materiaalontwikkeling en vorming, coaching en consultancy.

Het **Centrum voor ErvaringsGericht Onderwijs (CEGO)** is het centrum voor welbevinden en betrokkenheid. Ervaringsgericht onderwijs wil het beste halen uit kinderen door te focussen op hun welbevinden en betrokkenheid. Op die manier wil ervaringsgericht onderwijs bijdragen tot een gezonde emotionele ontwikkeling van de kinderen. Het CEGO doet onderzoek naar ervaringsgericht leren, maar je kunt er ook terecht voor vorming en publicaties.

Bij het **Provinciaal Documentatiecentrum DocAtlas** kun je boeken, leermiddelen en spelmateriaal verkennen en uitlenen. Ben je op zoek naar leermiddelen Nederlands voor anderstaligen? Of naar materialen om met je klas, school, groep te werken rond wereldburgerschap of diversiteit? Of wil je meer weten over interculturaliteit in onze samenleving en interculturalisering van organisaties? Dan ben je bij DocAtlas aan het juiste adres.

8. WAAR KUNNEN OUDERE ANDERSTALIGE NIEUWKOMERS TERECHT?

Het onthaalonderwijs voor anderstalige nieuwkomers (+12jaar) bereidt anderstalige nieuwkomers voor op het gewoon onderwijs door een taalbad, waarin speciaal aandacht wordt gegeven aan het Nederlands. In het secundair onderwijs wordt het onthaalonderwijs georganiseerd door afzonderlijke klassen voor AN in te richten.

In het Brussels secundair onderwijs richten volgende scholen OKAN-klassen in:

- Sint-Guido Instituut (Anderlecht)
- Instituut Anneessens-Funck (Brussel-Stad)
- GO! Meertalig Atheneum Woluwe (Sint-Pieters-Woluwe)
- CDO Don Bosco (Sint-Pieters-Woluwe) (vanaf 16 jaar, deeltijds onderwijs)

9. CONTACTGEGEVENS

AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING

Tour & Taxis - Koninklijk Pakhuis
Havenlaan 86C – bus 212
1000 Brussel
02/205 00 50

info.brussel@integratie-inburgering.be
www.integratie-inburgering.be

regiohuis Bon Brussel
Philippe de Champagnestraat 23
1000 Brussel

regiohuis Bon Schaarbeek
Colignonplein 10
1030 Schaarbeek

regiohuis Bon Molenbeek
Toekomststraat 35
1080 Molenbeek
02/501 66 80

regiohuis Bon Anderlecht
Anderlechtse-weggevoerdenstraat 1
1070 Anderlecht

BRUSSEL ONTHAAL VZW

Saintelettesquare12/3 (2de verdieping)
1000 Brussel
02/511 27 15

info@brusselonthaal.be
www.sociaalvertaalbureau.be

LIGO BRUSSELLEER VZW

Emile Jacqmainlaan 135 – 4^e verdieping
1000 Brussel
tel.: 02/223.20.45

info@brusselleer.be
www.brusselleer.be

CEGO

Schapenstraat 34 bus 3776
3000 Leuven
016/32 57 40

info@cego.be
www.cego.be

CENTRUM ALGEMEEN WELZIJN (CAW)

CAW Anderlecht
Naaldstraat 23
1070 Anderlecht
0800/13 500

CAW Sint-Jans-Molenbeek
Mommaertsstraat 22
1080 Sint-Jans-Molenbeek
02/414 24 23

CAW Brussel
Antwerpselaan 34
1000 Brussel
0800/13 500

CAW Etterbeek
Triomfiaan 32
1160 Oudergem
0800/13 500

CAW Jette
Laarbeeklaan 107 - VUB Campus
1090 Jette
02/486 45 00

CAW Sint-Gillis
Munthofstraat 133
1060 Sint-Gillis
02/486 45 15

CENTRUM GEESTELIJKE GEZONDHEIDSZORG (CGG)

Haachtsesteenweg 76
1210 Sint-Joost-ten-Node
Tel: 02/511.06.60
kruidtuin@cgg-brussel.be

Van Volxemlaan 169
1190 Vorst
02 | 344 46 74
zuid@cgg-brussel.be

Ninoofsesteenweg 120
1080 Sint-jans-molenbeek
02 | 412 72 10
west@cgg-brussel.be

Houba de Strooperlaan 136
1020 Brussel
Tel: 02/478 90 90
Tel: 02/428 99 00
houba@cgg-brussel.be

CENTRUM VOOR TAAL EN ONDERWIJS

Blijde-Inkomststraat 7 bus 3319
3000 Leuven
tel.: 016/32 53 67
info@cteno.be
www.cteno.be

CLW DON BOSCO

François Gaystraat 127
1150 St.-Pieters-Woluwe
tel.: 02/779.87.00
onthaal@clwwoluwe.be
www.clwwoluwe.be

DOCATLAS

DocAtlas Antwerpen
Carnotstraat 110
2060 Antwerpen
03/338 71 60
docatlas@provincieantwerpen.be

DocAtlas Turnhout
Grote Markt 44
2300 Turnhout
014/72 40 20
docatlasturnhout@provincieantwerpen.be

HUIS VAN HET NEDERLANDS BRUSSEL

Philippe de Champagnestraat 23
1000 Brussel
tel.: 02/501 66 60
info@huisnederlandsbrussel.be
www.huisnederlandsbrussel.be

INSTITUUT ANNESENS-FUNCK

Groot Eiland 39
1000 Brussel
tel.: 02/510.07.50
sec.iaf@brunette.brucity.be
www.anneessens-funck.be

MEERTALIG ATHENEUM WOLUWE

Grote Prijzenlaan 59
1150 Sint-Pieters-Woluwe
02/771.37.42
info@atheneumwoluwe.be
www.atheneumwoluwe.be

ONDERWIJSCENTRUM BRUSSEL

Marcqstraat 16-18
1000 Brussel
02/210 69 30
onderwijscentrumbrussel@vgc.be
onderwijsbibliotheek@vgc.be
www.onderwijscentrumbrussel.be

PARTNERS IN MEERTALIGHEID (PIM)

Werkhuizenstraat 25, 1080 Sint-Jans-Molenbeek
02/411.74.95
www.foyer.be

SINT-GUIDO-INSTITUUT

Dokter Jacobsstraat 67
1070 Anderlecht
tel.: 02/521.60.10
info@sintguido.be
www.sintguido.be

SOLENTRA

Saintelette 17
1000 Brussel
02/477 57 15
solentra@uzbrussel.be
www.solentra.be

STEUNPUNT DIVERSITEIT EN LEREN

Sint-Pietersnieuwstraat 49
9000 Gent
09/264 70 38
info@diversiteitenleren.be
<http://www.diversiteitenleren.be>

TALENTBOOST (ONDERWIJSCENTRUM BRUSSEL)

Marcqstraat 16-18
1000 Brussel
tel: 02/210.63.90
<http://www.onderwijscentrumbrussel.be/>

VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE

Emile Jacqmainlaan 135
1000 Brussel
02/563 03 00
info@vgc.be
www.vgc.be

VLAAMSE TOLKENTELEFOON - AGENTSCHAP INTEGRATIE EN INBURGERING

Toekomststraat 35
1080 Sint-Jans-Molenbeek
02/208 06 11
STV@integratie-inburgering.be
<https://integratie-inburgering.be/wat-doen-we/sociaal-tolken-en-vertalen>